

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradii Közölny. Inreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad.

ARAD, ANUL 54. No. 68.

1939. március 25. szombat.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

Nehézségekbe ütköznek a volt antanthatalmak köré tömörülő államcsoport megszervezése

London gyorsítani akarja az események menetét és ezért egyelőre háromhatalmi egyezményt szorgalmaz Páris és Moszkva bevonásával — A román-német gazdasági egyezményt megnyugvással fogadta Európa — Új események vetik előre árnyékukat és a várható fordulatok küszöbén

nemzeti koncentrációs kormány alakul Angliában

London. A Daily Mail megbízható helyről származó jelentése szerint Chamberlain angol miniszterelnök kormányának átalakításával van elfoglalva. Az angol miniszterelnöknek az a terve, hogy a megváltozott nemzetközi viszonyokra való tekintettel az ellenzék több vezérért, így Attlee őrnagy munkáspárti vezért is beveszi a kormányba továbbá az angol munkáspárt több tagjának államtitkári pozíciót biztosít. Kiszivárgott hírek szerint a jelenlegi angol kormány több tagja, köztük Halifax külügyminiszter is arra az álláspontra helyezkedik, hogy a jelenlegi helyzet az összes nemzeti erők egységesítését kívánja meg és így az angol világbirodalom valamennyi politikai pártjának helyet kell kapni ebben a kormányban.

Az alsóházban ma Attlee őrnagy az ellenzéki munkáspárt vezére felvilágosítást kért a kormánytól a nemzetközi helyzetre vonatkozóan és megkérdezte, nyilatkozhat-e a miniszterelnök hétfőn a román, és a szlovák helyzetről, valamint a főbb hatalmakkal folyó tárgyalásokról. Az interpellációra Sir Simon kincstári kancellár válaszolt, aki hangzottatta, hogy Chamberlain miniszterelnök szíven viseli ezeket a kérdéseket és amint lehetséges lesz, nyilatkozni fog.

Wedgwood ezredes ezután az iránt érdeklődött, hogy Beck lengyel külügyminiszter mikor jön Londonba. A kérdésre választ nem kapott.

Chamberlain miniszterelnök az alsóházban fogadta a békemozgalom megbízottait, akik 1 millió 62.000 aláírással ellátott kérvényt nyújtottak át az angol kormány fejének. Ebben a beadványban béke világértelmezés összehívását kéri.

CHAMBERLAIN:

„Anglia ellenáll Berlin hatalmi törekvéseinek“

London. Az alsóház csütörtöki ülésén Chamberlain beszédet mondott és ennek során kijelentette, hogy ha beigazolódna, hogy a német kormány Európa fölélti uralomra tör, sőt még tovább szándékozna menni, az angol kormánynak kötelessége, hogy ilyen kísérletezéseknek a legnatározottabban ellenálljon, de ugyanez a kötelessége azoknak a nemzeteknek is, amelyek szabadágukról nem akarnak lemondani.

— Még nem vagyok abban a helyzetben — folytatta a miniszterelnök — hogy nyilatkozzam a más kormányokkal folyó tárgyalások eredményeiről, azt azonban hangsúlyozom, hogy az angol kormány nem ellenzi Németország jogos erőfeszítéseit kivitelének fejlesztése terén. Az angol kormány nem kíván blokkot létesíteni azokból az államokból, amelyeknek belső kormányzata különbözik Németország kormányzatától. Mi csak azt nem engedhetjük meg, hogy független országokat fenyegetésekkel rávegyék függéltenségüknek és önállóságuknak feladására és el vagyunk határozva, hogy minden rendelkezésünkre álló eszközzel ellenálljunk az ilyen kísérleteknek. (R.)

Nyugateurópát illetőleg már kész a megállapodás

A londoni News Chronicle szerint Bonnet közölte Daladier-val, hogy londoni megbeszélései során a Franciaország és Anglia kölcsönös kötelezettségvállalására vonatkozó tárgyalásai jelentékeny előrehaladást tettek. Ezeket a kötelezettségeket Nyugateurópára vonatkozólag pontosan megállapították és ezek vonatkoznak arra az esetre is, ha Svájc, Belgium, vagy Hollandia ellen történik támadás. A francia, angol és orosz államférfiak most hasonló rendszer kiépítésén dolgoznak Kelet-Európára vonatkozólag is. Szintén e lap szerint Bonnet a francia kormány nevében máris aláírását adta, hogy Franciaország minden módon Anglia segítségére siet minden újabb német támadás feltartóztatására, a világ bármely részében történjék is az. A „Daily Telegraph“

diplomáciai levelezője szerint Chamberlain szerdán másfél óráig tartó megbeszélést folytatott Bonnet francia külügyminiszterrel. A megbeszélésen résztvett Halifax lord külügyminiszter és Corbin londoni francia nagykövetség is. A tárgyalás során Bonnet telefonon érintkezésbe lépett Daladier miniszterelnökkel. A lap szerint a rendkívül fontos megbeszélésen arra a megállapodásra jutottak, hogy **a fegyverhívott általános, európai védelmi nyilatkozatot megelőzően azonnal egybe-hívják az érdekelt hatalmak értekezletét a kisebb közép- és kelet-európai államok bevonásával.**

Az értekezleten megtárgyalják a szükségessé vált intézkedéseket, amelyek főként katonai természetűek. Azok az államok, amelyek ki-

küldötteik révén az értekezleten résztvesznek, ezzel máris kötelezik magukat, hogy egymásnak szükség esetén katonai segítséget nyújtsanak.

London. (Rador.) Az angol sajtóban rendkívül élénk visszhangra találunk a politikai események és a lapok egyöntetűen hangsúlyozzák, hogy **Angliának sürgősen állást kell foglalnia.**

A Times jelentése szerint az angol javaslat a négyhatalmi nyilatkozatot illetően a következő helyzést teremtette:

Franciaország a legnagyobb melegséggel fogadta az együttműködésre való felhívást, Szovjetország azzal a feltétellel fogadta el, hogy a másik három állam hű marad a nyilatkozathoz, Lengyelország viszont még nem adott választ.

A Daily Telegraph gyors és döntő cselekvést követel. A Daily Express úgy tudja, hogy az angol-francia és orosz kormányok megállapodásra jutottak, hogy azonnali tanácskozást hívnak össze egy új támadás esetében. Miután Lengyelország még nem határozott, Anglia viszont gyorsan akar cselekedni,

nem lehetetlen, hogy háromhatalmi nyilatkozatra kerül sor, amelyhez a többi országok bejelenthetik azután hozzájárulásukat.

A News Chronicle azt írja, hogy a nagyhatalmak most már Európa bármely részében bekövetkezendő támadást olybá vesznek, hogy az saját biztonságukat veszélyeztetheti és a legerélyesebb ellenállást kell tanúsítaniok. A Daily Herald kéri, hogy a nyilatkozatot a három hatalom adja ki, hogy ezáltal a késedelmeskedést elkerüljék.

A Havasügynökség tudósítója jelenti, hogy a Halifax és Chamberlain között lefolyt beszélgetések eredményéről még nem adtak ki semmilyen hivatalos jelentést. Illetékes körökben tudni vélik, hogy **a megbeszélés anyagát csaknem teljes egészében az esetleges német támadás elleni védekezés képezte, valamint annak a megegyezésnek a létrehozása, amely gátat vetne Németország egyeduralomra való törekvéseinek Európában.** Megbeszéltek, hogy a két nyugati nagyhatalom Németország nyugat felé irányuló támadása esetén automatikusan egymás segítségére siet és hasonló megegyezést szeretnének létrehozni Kelet-Európra vonatkozólag is.

Lapértésülések szerint az egyes államok a következő álláspontot foglalják el az együttes biztonságra vonatkozó angol tervvel szemben: Hollandia visszautasítja a tervet, Törökország nem hajlandó a Balkán-szövetségen túlmenő kötelezettségeket vállalni, Görögországnak hasonló az álláspontja, míg Dánia meg akarja őrizni semlegességét.

Ami Lengyelország magatartását illeti, a londoni diplomáciai körökben úgy tudják, hogy **Varsó nem ért egyet az együttes biztonság megszervezésére vonatkozó angol tervvel.** Ugy látják, hogy Lengyelország nem hajlandó a támadás elleni kollektív biztonság rendszeréhez hozzájárulni.

A londoni Times diplomáciai szerkesztője a támadásellenes nyilatkozat ügyével foglalkozva azt írja, hogy Franciaország és a Szovjetszövetség korlánya igenlő módon válaszolt, míg Lengyelország részéről még nem érkezett határozott válasz.

Az angol konzervatív párt nyíltan követeli az általános védkötelezettség bevezetését

London. A konzervatív párt nyíltan követeli az általános védkötelezettség bevezetését és ez ügyben kompromisszumos megállapodást kötött a munkáspárttal. A megállapodás lényege hír szerint az, hogy az általános védkötelezettség felső korhatárát 35 évben kívánják megállapítani.

Kételkedő sajtóhangok

Róma. (Rador.) A Lavoro Fascista nevű újság jelentése szerint a kommunista célzatu „szent szövetség”, amelyet London és Páris terveznek, holtan született ötlet, mert

Szovjetország nincs abban a helyzetben, hogy Anglia és Franciaország mellett közbelépjen, más országok pedig ellene vannak a kollektív jellegű kötelezettségek váltásának.

Másrészt — teszi hozzá az orosz lap — az Egyesült Államok nem akarnak katonai jellegű szövetséggel kapcsolatos kötelezettséget vállalni és Dél-Afrika is tartózkodó magatartást tanúsít

Érdekes, hogy hasonló szellemben ír a londoni News Chronicle is, amikor cikket közöl, amelyben rámutat, hogy a totális államok elleni értekezletre történt meghívásokra a válaszok késnek. Ugy lát-szik — írja a lap —

egy-egy állam inkább foglalkozik a hitleri Németország, mint Sztalin Oroszországa mellett állást.

A Daily Telegraph feleslegesnek minősíti a nagyhatalmaknak a memeli kérdésben való intervencióját, miután maga Litvánia engedte át az ország-részt.

Japán élénk figyelemmel kíséri az európai eseményeket

Tokió. (Rador.) Az „Asahi Shimbun” nevű japán lap jelenti, hogy a tegnapi minisztertanács ülésén a külpolitikai kérdésekről tárgyaltak, megbeszélés követte és ezen az öt főbb tételre miniszterei vettek részt. Ez a megbeszélés a késő éjszakai órákig tartott. A lap úgy tudja, hogy vizsgálát tárgyává tették az európai helyzetet és következtetéseket vontak le abból. A japán újság azt is tudja, hogy a japán kormány a közeli napokban demarsot intéz több európai államhoz, de hogy ez mit fog tartalmazni, arról mitsem ír az „Asahi Shimbun.” (R.)

Tízmillió fontos angol hitel a Szovjetnek

Hudson angol külkereskedelmi miniszter, aki, amint jelentettük, tegnapelőtt elhagyta Varsót, tegnap délelőtt kíséretével együtt Moszkvába érkezett és azonnal meglátogatta Litvinov orosz külügyi népbiztost. 1934. óta amikor Eden akkori külügyminiszter járt Moszkvában, ez az első hivatalos angol miniszterlátogatás Moszkvában. Politikai tárgyalásokon kívül Hudson első-sorban az 1934-ben megkötött kereskedelmi szerződés megújításáról valamint az 1936. évi hitelszerződés felújításáról fog tárgyalni, melynek értelmében Anglia Szovjetországnak Angliában bevásárlandó cikkekre tízmillió fontos hitelt folyósít.

Moszkvából jelentik: Hudson külkereskedelmi államtitkár, az angol kereskedelmi bizottság elnöke Litvinovnál és Mikoijonnál történt első látogatása után kijelentette, hogy a megbeszélések során igen kedvező benyomást szerzett. A tulajdonképpeni tanácskozások csak szombaton kezdődnek meg, miután Szovjetországnak pénteken heti pihenő van.

Izland nem ad különleges jogokat a német légitörlemény számára

Koppenhága. A Havas iroda jelenti, hogy a német Lufthansa légitörleményi társaság bizottsága, amelynek tagjai azért utaztak Izlandra, hogy a német birodalom és a szigetország közötti légiösszeköttetés ügyében tárgyaljanak, csütörtökön visszatért Berlinbe. Ezzel egyidejűleg közlemény jelent meg, mely szerint véget ért a vonatkozó tárgyalások s az izlandi kormány nem volt hajlandó olyan természetű koncessziók biztosítására, amelyet német részről kértek és amely jogok biztosítását egyetlen külföldi hatalomnak sem engedélyezhet Izland.

A lengyel álláspont és a francia—angol megegyezés

Eddig úgy látszott, hogy lengyel részről mérséklő értelemben akartak közbelépni a közös nyilatkozat megszövegezésénél, melynek szövege Varsó óvatos külpolitikájának kellett volna megfeleljen. Az angol kormánykörökhöz közelálló „Press Association” jelentése szerint azonban éppen arról volna szó, hogy Lengyelország a tervezett közös nyilatkozatot nem tekinti elég határozottnak és bizonyos katonai kötelezettségek kétértelműség nélküli megállapítását kívánja a nyilatkozattól.

Különben a Rador hírszolgálati iroda jelentése szerint Varsóban úgy tudják, hogy Lengyelország az angol—francia—orosz nyilatkozathoz való csatlakozás feltételeként politikai, főleg pedig katonai természetű segélynyújtást kért a három hatalomtól.

Varsó ugyanis meg van győződve arról, hogy a kelet-európai kérdés Németország számára kedvezően nyert elintézését és Németország most már nyugat felé fordul, hogy terveit megvalósítsa.

A Gazetta Polska vezércikkben foglalkozik a politikai eseményekkel és hangsúlyozza, hogy a lengyel kormánynak nem kell a törvényhozó testülettől teljhatalmat kérnie, miután az alkot-

mány és a törvényhozási módzatok lehetőségét nyújtanak arra, hogy a kormány törvényrendeleteket hozzon és ezáltal a gyors és eredményes intervenciót lehetővé tegye. (R.)

Rendszabályok a lengyelországi ukrán alakulatok ellen

Varsóból jelentik: Varsói jelentések szerint az ukránok által lakott kerületekben egyre szaporodnak a terrorisztikus kilengések. A lengyel rendőrség éppen ezért erélyes rendszabályokhoz nyúlt. Ötvenkilenc ukrán olvasókört és 193 kulturális, gazdasági és sportjellegű ukrán alakulatot, valamint számtalan ukrán-katolikus szervezetet betiltottak és bezártak.

Kitartás a lengyel—francia és lengyel—román szövetség mellett

Varsóból jelentik: A lengyel nemzeti párt központi bizottsága legutóbbi ülésén határozati javaslatot fogadott el, amely szerint hangsúlyozták, hogy Lengyelországnak álltakoznia kell bármely közép- és kelet-európai területi változás ellen, amely az ott-lakó népek akarata ellenére történne meg. A határozati javaslat azt is kéri, hogy Lengyelország csatlakozzék és együttműködjék azokkal a hatalmakkal, melyeknek érdekei közösek Lengyelországgal és apólia szövetségét Franciaországgal és Romániával. (R.)

Lengyelország állítólag mozgósított

Egyes varsói híradások azt a feltűnést keltő, fordulatot jelenthető, de eddig meg nem erősített hírközlék, hogy a lengyel kormány behívta katonai szolgálatra az 1913. és 1914-es évi áratokat. Ez az intézkedés 400 ezer fővel emelte a lengyel hadsereg létszámát. Ugyanekkor Lengyelország megerősítette a danzigi korridor és Keletporoszország felé eső határait. A lengyel közvélemény megnyugvással fogadta volna a katonai intézkedéseket, amelyek éle kifejezetten Németország ellen irányul. A lengyel kormány intézkedéseiből félreérthetetlenül kitűnik, hogy Lengyelország erőteljesen ellentáll a német nyomásnak és nem hajlandó semmiféle területi engedményre sem Danzig, sem a korridor tekintetében.

Hat és félmillió embert állíthat fegyverbe Varsó

A lengyel politikai körök egyébként a legnagyobb figyelemmel kísérik az eseményeket és jól informált helyen hangoztatták, hogy Varsóban lábhöz tett fegyverrel figyelik a történéseket.

Lengyelország elsősorban a saját erejére támaszkodik. A lengyel hadsereg kitűnően fel van szerelve és habár

békelétszáma csak 400.000 ember, a tartalékok 4 millió főre rugnak és szükség esetén hat millióra fokozhatók.

Ha ezekhez hozzászámítjuk a különböző fegyveres szervezeteket, akkor a lengyel nemzet egész fegyveres ereje 6 és fél millióra tehető. Ez természetesen a háború esetére szóló maximális létszám. Bár Lengyelország legfőbb biztosságát a maga haderejében látja, mégis fontosságot tulajdonít a maga szövetségeseinek is, amelyekhez ragaszkodik és amelyekből folyó kötelezettségeinek minden körülmények között eleget tesz.

Danzig is visszatér a Birodalom kötelékébe?

Párisból jelentik: A francia főváros politikai és diplomáciai köreiből úgy tudják, hogy Danzig városa és annak környéke néhány napon belül önként csatlakozik Németországhoz. Megállapítást nyert, hogy az S. A. csapatok hivatalos értesítést kaptak, hogy a német kormány április elsejétől kezdődőleg rendes német katonai alakulatoknak tekinti őket. Danzignak Németországhoz való csatlakozása Lengyelország beleegyezésével történik meg. A danzigi kikötőtől délre fekvő területek továbbra is szabad területek maradnak és ehhez a terület-hez külön földszáv fog vezetni.

A német—litván viszony újabb alakulása

London. Itt elterjedt hírek szerint Németország legközelebbi célja az, hogy egész Litvániát protektorátusa alá hajtja Csehország és Morvaország mintájára. Annak a jegyzéknek a szövege amelyet a német kormány a kaunasi kormányhoz intézett, még nem került nyilvánosságra, de

beavatott politikai körök véleménye szerint a litván kormányra olyan erős nyomást gyakoroltak, amelyekkel szemben tehetetlen lesz.

Az angol lapok véleménye szerint Litvánia sorsa megpecsételtnek látszik és ez a kis ország protektorátus formájában szintén hozzácsatolatik a harmadik birodalomhoz.

Varsó. (Rador.) A Havas irodának jelentése szerint Kaunasból olyan hírek érkeztek, hogy Waldemaras volt litván köztársasági elnök jelenleg Berlinben tartózkodik, ahol kihallgatáson jelent meg Hitler kancellár előtt és segítségét kéri Litvánia felszabadításához.

Páris. Az Universul jelenti a francia fővárosból: A francia közvéleményt erősen foglalkoztatja

ja Németország térhódítása és területi bekebelezése Memelbe.

A francia lapok különben továbbra is élénken kommentálják a nemzetközi politika eseményeit. A Figaro szerint

téved a világ közvéleménye akkor, amiótan azt hiszi, hogy Németország Keleten exportpiacokat keres, mert Németország éppen ellenkezőleg, szükségletét kívánja a keleti piacokon fedezni.

A Populaire szerint Anglia elhatározottnak látszik, hogy a végső lépésekig menjen el, azonban ha mégis sikerül majd a békét megmenteni, ez legnagyobb mértékben Halifax lord angol külügyminiszternek köszönhető.

A londoni Daily Telegraphi értesülése szerint Daladier francia miniszterelnök legközelebb rádióbeszédben fogja ismertetni a hivatalos francia politika állásfoglalását a legutóbbi európai eseményekkel kapcsolatban.

Schacht dr. ismét a Birodalmi Bank élére kerül?

Londomból jelentik: A „Daily Mail” jelentése szerint Göring tábornagy felkérte Schachtot, hogy térjen vissza újból Berlinbe és vegye át az ügyek vezetését. Német gazdasági körökből származó híradás szerint Schacht azt a külön tízenyolc és félmilliót kitevő arany alapot fogja kezelni, amit a németek legutóbb Prágából szállítottak Berlinbe. Más híradás szerint Schacht dr. újból magához ragadja a Birodalmi Bank irányítását.

Németország berendezkedik az újonnan szerzett területeken

Berlinből jelentik: A hivatalos közlönyben megjelent a március 20-iki törvény, amely szerint a német birodalmi vámjogokat az osztrák és szudéta területekre is kiterjesztették. Az új törvény, amely április 1-ével lép életbe, nem tartalmaz egyebet, mint a különböző vámvonatkozásu rendeletek egységesítését. Nincs tehát szó a jelenlegi vámtarifák emeléséről.

A Hivatalos Közlönyben március 22-iki keltezéssel rendelet jelent meg, amely szerint egy csehkorona értékét 10 pfeningben határozták meg. Ugyancsak a német hivatalos közlönyben március 23-iki keltezéssel rendelet látott napvilágot, amely a Memel-vidéknek a német birodalomhoz való visszacsatolásáról intézkedik. Ezt a rendeletet Hitler írta alá.

Prágából jelentik: A „Prager Zeitung” jelenti, hogy von Neurath, Cseh- és Morvaország protektora nyomban Prágába való visszatérése után új kormányt alakít.

A „Daily Express” jelentése szerint a német katonai parancsnokság tegnap mintegy 200 millió kg. hadianyagot vett át Csehszlovákiában. Ehhez még számos tehergépkocsi, lő és kaszárnyaberendezés járult. A német vezérkarnak azonban nem sikerült megtalálnia a csehszlovák mozgósítás és hadműveletek tervezetét. (R.)

Prága. (Rador.) Az olasz és német lapok

Csáky magyar külügyminiszter érdekes fejleggetései a román—magyar viszonyról

Budapestről jelentik: Csáky István gróf magyar külügyminiszter csütörtök délután a képviselőház külügyi bizottsága előtt beszámolót adott a magyar kormány legutóbbi diplomáciai tevékenységéről. Beszédében közölte, hogy

az Erdős-Kárpátok visszacsatolásával körülbelül 11 négyzetméter terület és 552.000 emberrel nőtt a magyar állam.

A magyar kormány biztosra veszi, hogy a katonai megszállás nem lepte meg a magyar közvéleményt, legfeljebb az időpont váratlan bekövetkezése. A magyar kormányzatnak villámgyors elhatározásra volt szüksége, mielőtt a megszállásra kiadta a rendeletet.

A berlini és római kormányok a legnagyobb jóakarattal fogadták a tervet és Jugoszlávia és Románia is aránylag kevés ellenkezést tanúsítottak.

Meg kellett nyugtatni többek között a független szlovák államot is, hogy a magyar katonai akció bizonyos korlátok között fog lefolyni.

Beszéde további részében Csáky gróf Magyarország diplomáciai kapcsolatairól adott beszámolót. Közölte, hogy a nagy német birodalomhoz fűződő viszony ma szívélyesebb, mint valaha és az összes félreértések tisztázódtak.

A magyar külügyi expozé bucaresti-i visszhangja

Bucurestiből jelentik: A lapok behatóan foglalkoznak gróf Csáky István magyar külügyminiszternek a külügyi bizottságban elmondott tegnapi beszédével, illetve a beszéd ama részével, amelyben beszámolt a román—magyar viszonyról. A beszédnek ez a része, főként azonban a beszéd hangja élénk visszhangot keltett bucaresti politikai körökben. Hangoztatják: a magyar külügyminiszternek nem volt oka arra, hogy olyan hangot használjon Romániával kapcsolatban, mint amelyet használt. Romániának — miként ezt Gafencu külügyminiszter és a kormány több ízben leszögezték, írják a lapok, nincsenek sem is voltak támadó szándékai senki ellen. A megtett intézkedések pusztán védelmi jellegűek és a határok biztonságának megőrzését célozzák. A lapok visszautasítják a külügyminiszter ama feltevését, mintha Románia mozgósított haderővel akarna befolyást gyakorolni a tárgyalások menetére vagy akarna leülni a tárgyaló asztal mellé. A magyar külügyminiszter beszéde csupán arra alkalmas, hogy lerontsa azt a kedvező légkört, amelyet Gafencu külügyminiszterünk igye-

kivételével az összes külföldi lapok árusítását eltiltották Prágában. Bohémiában és Moráviában. A rendelkezés pénteken, március 24-ikén lépett érvénybe.

Hacha cáfol

Prágából jelentik: A CTK távirati ügynökség jelenti: Hacha volt csehszlovák köztársasági elnök hosszabb sajtónyilatkozatban ismerte a csehszlovák államra sorsdöntő berlini tanácskozások lefolyását és erélyesen visszautasítja azt az egyes külföldi lapokban közölt beállítást, mintha Berlinbe érkezése alkalmával kész okmányt tettek volna eléje aláírás végett. Hacha hangsúlyozza, hogy a prágai kormány fordult kérdéssel Berlinhez, vajjon Chwalkovszky a német fővárosba utazhat-e a két ország közötti tárgyalások lebonyolítására. Mielőtt az okmányt aláírta volna a csehszlovák kormány felhatalmazását kérte, mert egyedül nem vállalhatta a felelősséget. (R.)

A német államfőnek legkomolyabb felhívása, hogy csak erős és független Magyarország teljesítheti hivatását a Duna-medencében.

Felsorolta ezeketán Csáky gróf a többi államokhoz fűződő magyar kapcsolatokat is. Ezek a kapcsolatok a valódi arcukat az Erdős-Kárpátok megszállása előtt mutatták meg. A baráti hatalmakon kívül Jugoszlávia viselkedése a legkorrektebb volt és így a magyar kormány, mint a magyar közvélemény ezúttal is a legteljesebb köszönetét mondja a jugoszláv államnak.

Románia habozott, midőn külképviseleti szervei útján a kormányzat bejelentette Kárpátalja megszállásának szándékát. Megnyugtattam a román kormányt, hogy az nem irányul Románia ellen — folytatta Csáky gróf magyar külügyminiszter és csapataink még a látszatát is kerülni fogják minden zavaró akciónak. A magyar kormány mindenkor hajlandó felelősen a Romániával való jóviszonyt, de közvetlen tárgyalások után rendezné a Kárpátalja máramarosi szakaszra vonatkozó román igényeket is. Nem adom fel a reményt, hogy Romániával újból felvehetjük a jóviszony fonalát.

kezett megteremtteni a román—magyar közeledés érdekében. Hasonló beszédek, mint aminőt Csáky külügyminiszter tartott, fokozzák a kölcsönös bizalmatlanságot, amit mindkét állam érdekében kerülni kellene.

Románia — állapítják meg a lapok — szilárdan megmarad elfoglalt és többször hangoztatott álláspontján. Romániának nincsenek területi igényei senkivel szemben sem, de területi integritását és sérthetlenségét minden eszközzel és minden erővel megvédelmezi. Ami a ruszin kérdést illeti, Romániának meg kellett hallgatnia azokat az óhajokat, amelyek a Ruszinszko-ban levő tiszta román községek lakossága részéről megnyilvánultak, amelyek a Romániához való csatlakozás mellett foglaltak állást.

Nem voltak tulkapások a ruthén földön

Budapest. (Rador.) A Magyar Távirati Iroda cáfolja a külföldi lapokban megjelent azon hírt, amely állítólagos tulkapásokról számolt be.

KOPROL

A legjobb csokoládé has-hajtó

mit a magyar csapatok vittek volna végbe a ruthén földön. Cáfolták azon híradást is, amely szerint egy orosz ezredes vezetése mellett Husztban a megszervezett lakosság megtámadta volna a magyar csapatokat.

Kétezer szics-gárdista utja Németországba

Varsóból jelentik: A Dobre Vecer pozsonyi tudósítója közli, hogy mintegy kétezer ukrán szicsgárdistát Pozsonyon keresztül Németországba szállítottak, ahol külön gyűjtőtáborokba helyezik el őket.

Szlovákia nem tárgyal Magyarországgal új határmegállapításról

Pozsony. (Rador.) A szlovák minisztertanács egyhangúan visszautasította a magyar kormány azon ajánlatát, amelynek értelmében egy vegyes bizottság állapítsa meg a szlovák—karpátukrán határt. A szlovák kormány kéri, hogy a határ éppen olyan módon legyen, mint volt a csehszlovák állam életében.

Közkegyelem Szlovákiában

Pozsony. (Rador.) Durcsánszky és Tuka szlovák miniszterek csütörtökön visszatértek Berlinből és tájékoztatták Tiso miniszterelnököt a német fővárosban folytatott tárgyalásaikról.

Pozsony. (Rador.) Tiso miniszterelnök aláírásával rendelet jelent meg, amely széleskörű kegyelmet biztosít a március 14-ig elkövetett összes politikai bűncselekmények ügyében.

Gafencu külügyminiszter nyilatkozata a román—német szerződésről

Már megírta az Aradi Közlöny, hogy Gafencu külügyminiszter nyilatkozott az új megállapodásról és most közöljük a nyilatkozat részletes ismertetését:

— A német—román egyezmény aláírásával Románia új bizonyítékát adta megértési szellemének és annak az óhajtásának, hogy az európai békét szolgálja. Ez a béke ma jobban, mint bármikor, gazdasági kérdések megoldásának lehetőségétől függ, mivel egy sikra helyezi az európai nagy- és kisnemzeteket. Ennek az elvnek az alapján a román kormány az európai szolidaritás iránti köteleességének tudatában jár el és ezzel közreműködik a jelenlegi helyzet megjavításában. Románia mindig a köteleesség teljesítés útján halad, mint szerepét ismerő európai állam. A múlt év decemberében megkezdett román—német kereskedelmi tárgyalások eredményeit már kezdetől előre láttuk. Ezek a tárgyalások a mostani megegyezésig a megértés szellemében folytak. A megegyezés gazdasági együttműködés nagy vonalait határozza meg és a Románia és Németország közötti egymást kiegészítő gazdasági érdekek kielégítését szolgálja. Ezeknek az érdekeknek mindig különös fontossága volt a német bevétel szükségleteinek szempontjából. Románia gazdasági lehetőségei és a román belső piac szükségletei tekintetében is. Szükséges a többi államokkal fennálló gazdasági kapcsolatok kifejlesztése is és ezért tanulmányozni fogjuk más hasonló egyezmények kötését. A megegyezés a két állam békés szándékainak nyilvánítását jelenti és azt az óhajtásukat, hogy hozzájáruljanak az európai helyzet tisztázásához.

— Azok a nehéz megpróbáltatások, — mondotta a külügyminiszter — melyeken az utóbbi időben annyira más állammal együtt átmentünk, egy pillanatra sem térítette el a kiállástól Romániát, mely ugyanazon úton haladt tovább, megtévén köteleességét úgy önmagával, mint az összes európai államokkal szemben. A tárgyalások február 22-én kezdődtek és az egyhónapi időtartam alatt a tárgyalásokat mindkét ol-

URANIA premierzorgó: Tel. 12-32

MA PREMIER! Szenszációs kettős műsor!

I. MISTER „MOTO” legújabb kalandja:

Az „Ördög-sziget szökevénye”

PETER LORRE és HENRY WILKON

(a „Keresztudjárati” hőse.)

II. „Rabszolga-hajó”

WALLACE BEERY, WARNER BAXTER,

ELISABETH ALLAN, MICKEY RONEY,

3.kor mérsk.: „Mr. MOTO”. 5, 7, 15, 9.30.

Grippa, Hüles és Nevralgiák ellen

JAWOL

dairól megértés szelleme hatotta át, míg a megegyezés a mai formájában létrejött.

— Természetes, ilyen feltételek mellett, hogy akaratának és annak a szándékának megfelelően, mellyel Románia szolgálja akaria az árucserét és a népek közötti békés gazdasági viszonyok kiterjesztését, Románia kész tanulmányozni a lehetőségeket, hasonló gazdasági egyezmények megkötésére.

— Egy részről Ófelsége, Románia uralkodójának megbízottai, más részről pedig a vezér és kancellár megbízottai között kötött egyezmény által nagy haladás történt a két ország békés céljait illetően.

Ez a kategórikus nyilatkozat a legnagyobb mértékben hozzá fog járulni a Dunavidéki államok közötti közeledéshez és a viszonyok tisztázására.

Az alábbiakban közöljük különben azt a hivatalos jelentést és nyilatkozatot, amelyet március 21-én ismertettünk már:

1939. március 21-ikén a miniszterelnökség a következő nyilatkozatot közölte: A koronatanács határozata értelmében a kormány elrendelte néhány tartalékos korosztály behívását némely csapatok létszámkiegészítésére. Mivel Románia határozott békepolitikát követ, a behívott csapatok a határoktól távol lesznek, gyakorlati jelleggel. Amidőn majd kétségtelen megállapítást nyer, hogy egyes szomszédos államok, amelyek mozgósították, visszavonják ezeket a rendelkezéseket, a kormány visszatér ezekre az intézkedésekre, amit így az ország biztonsága lehetővé tesz és a kor-

mány kész hazaküldeni a behívott tartalékosokat. Megállapítható pontosan, hogy a határmentén nem fogantatosítottak egyetlen tevékenységet sem, a behívás mindig csapat-kiképző jellegű volt.

A miniszterelnök a következő kijelentéseket tette a kül- és belföldi sajtó képviselőinek:

— Néhány korosztály behívása tisztára csak elővigyázatossági jellegű volt. Eppen ezért a csapatok nem közeledtek és nem fognak közeledni a határokhöz. Ha 10—15 nap múlva a nemzetközi légkör enyhül, — mint ahogyan mi reméljük, — akkor a tartalékosokat azonnal visszaküldjük lakhelyeikre. Addig is intézkedés történt, hogy ezek a behívások ne akadályozzák a gazdasági élet tevékenységét. Nem tartják vissza azokat, akik biztosítják ezt a tevékenységet.

— Ugyanúgy a hadsereg élelmezése nem a kis piacokról történik, a vasutak megszokott forgalmában sem történt változás. A kormány egyetlen rendkívüli gazdasági vagy pénzügyi rendelkezést sem fogantatosított, éppen ezért az említett tevékenység a megszokott keretekben bonyolódik le, — ime ezért kell higgadtan tekinteni az eseményeket. — Hangsúlyoznom kell, hogy a tartalékosok megható hazafias lelkesedéssel feltek a hívásra és hogy az államgépezet tökéletesen működik és ezt a büszkeség és a biztonság érzetével nyilatkoztatom ki.

pitotta meg először, hogy Németország igényel Európában a teljes kielégülés stádiumába kerültek.

Páris. Itteni politikai és diplomáciai körökben megnyugvással vették tudomásul a román—német kereskedelmi megállapodást. A Jön megállapítja, hogy Németország gazdasági ellenőrzést óhajt gyakorolni, de ezen felül megnyugtató, hogy a megállapodás nyomán érezhetően enyhült az európai feszültség.

Kényszerlakhelyet jelöltek ki egy volt miniszternek

Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium, kényszerlakhelyet jelölt ki Manolescu Strunga volt miniszter és Ion San-Giurgiu részére, mert hamis és riasztó híreket közöltek.

Ismét megindult a Páris—Bucurest légijárat

Bucurestiből jelentik: Az Air France légi utazásait, amelyeket Páris és Bucuresti között bonyolítottak le és amelyeket átmenetileg megszüntettek, új vonalon ismét megkezdik. A repülőgép a Bucuresti—Páris utat Budapest—München—Strasbourgon keresztül 5 óra 30 perc alatt teszi meg.

Meghusult marxista államcsiny Equatorban

Quito, Equator fővárosából jelentik, hogy ott tegnap marxista forradalom ütötte fel a fejét. A forradalmi megmozdulás azonban kudarcba fulladt. Az egyetemi diákság, amely a forrongás élén állott, megszállta a város különböző pontjait, de a karhatalom rövidesen eltávolította őket. A felforgatást egyik volt marxista képviselő szította, aki felszólítást intézett a baloldali diáksághoz, hogy gyilkolják le az állam vezetőit, kerítsék hatalmukba a közpületeket, gvuítsák fel a templomokat és kolostorokat és ilymódon vegyék kezükbe a hatalmat.

A német sajtó az új gazdasági egyezmény fontosságáról

München. A német távirati ügynökségek ismertetik a most megkötött román—német egyezménynek a részleteit. Az egyezmény kilenc pontból áll. Abból az elvből indul ki, hogy

Romániának átveszi Németország gazdasági termelvényeit, ezzel szemben Németország ipari kivitelét fogja fokozni Románia felé. Németország szabad kikötőt kap a Duna torkolatában, ahol vámentesen szállíthatja áruát. A kereskedelmi szerződésnek további pontjai Németország részéről történő utépítések elvégzésére bauxit, fáttermelés, stb. kiaknázására vonatkoznak. Németország fogja végezni a jövőben Románia hadiszerükségeinek fedezését is.

Az egyezményt 1944-ig kötik meg és egy évvel a lejárat előtt mondható fel. A német sajtó melegevével állapítja meg, hogy olyan egyezmény jött létre, amely egyaránt kielégíti Németország és Románia gazdasági igényeit.

Bucuresti. A német kormány bucurestij kövefe útján közölte a külügyminisztériummal, hogy mindazokat a fegyver megrendeléseket, melyeket a román kormány Csehországban tett, teljesítik. A szállítás alatt lévő harminc vagon fegyverkezési felszerelést haladéktalanul átadják Romániának és azt már Lengyelországon át el is indították.

London és Páris véleménye

London. Az angol lapok részletesen foglalkoznak a Németország és Románia között létre-

jött kereskedelmi szerződés jelentőségével. A Daily Telegraph ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy Hitler-kancellár memeli bezédében álla-

Létrejön a szerb—horvát kiegyezés

Belgrádból jelentik: Pál jugoszláv régensherceg tegnap újabb nagyfontosságú tárgyalásokat folytatott Macek horvát parasztpárti vezetővel. A tárgyalások eredményeképpen a jugoszláv kormány átalakul. Miniszterelnök: Simovics tábornok lesz, aki különben Macek jelöltje és résztvesz a kormányban Jovanovics is. Ugyhirlük, hogy a tárgyalások értelmében Horvátország széleskörű önkormányzatot kap, önnálló hadserege lesz és csupán a külügyek maradnak meg közösen.

Beavatott körök szerint Cvetkovics vasárnap Zágrábba utazik, hogy Macekkel tárgyaljon. Ennek megtörténte után a belgrádi kormány lemond, hogy az ország irányítását széleskörű koncentrációs kormány vegye át. Az új kormány mindjárt hivatalba lépése után hozzájárul a horvát kérdés megoldásához.

Hétfőre várják Madrid kapitulációját

Rómából jelentik: A „Popolo di Roma” jelentése szerint tegnap délelőtt egy madridi repülőgép szállt le a burgosi repülőtéren, amelyben a spanyol köztársasági kormány két megbízottja foglalt helyet. A spanyol köztársasági megbízottak felajánlották Franco tábornoknak Madrid feltétel nélküli átadását. A köztársasági csapatok azért határozták el magukat erre a lépésre, mert Madridban naponta kétezer ember pusztul el az éhségtől és különféle más nélkülözésekkel küzdenek. A két tagu delegáció közölte Francoval, hogy hajlandók öt a spanyol csapatok legfőbb parancsnokának elismerni és készek minden birtokukban lévő fegyvert és egyéb hadfelszerelési cikket átadni. Ezzel szemben mindössze annyit kérnek, hogy a nemzetiek engedjék meg néhány köztársasági vezető férfinak külföldre való távozását.

Burgosból jelentik: Madridnál minden pillanatban várják a fehér zászló kilüszését. A köztársasági csapatok vezetői már parancsot is adtak a fegyverletételre. A kapitulációs tárgyalások a legnagyobb titokban folynak Burgosban. A köztársasági kiküldöttek között sze-

reper Curillo belügyminiszter és Ortega tábornok, a cartagenai útközet vezetője is.

A Reuter-ügynökség burgosi jelentése szerint a nemzeti csapatok szombaton reggel vonulnak be Madridba.

Madrid. (Rador.) A katonai törvénszék eddig 10 kommunista vezetőt ítélte halálra, akik résztvettek a március 6—12. közötti felkelésben. Valamennyi elítéltet ki is végezték. A katonai törvénszék a felkelésben résztvevőket kivétel nélkül kihallgatta, a közkatonaikat szabadonbocsájtotta és csak a vezetőket ítélte el és végeztette ki.

CORSO-MOZGO MA 3, 5, 7, 15, 9.15

SHIRLEY TEMPLE

„MEGMENTI AMERIKÁT”

Shirley Temple legnagyobb és legbájosabb filmje. Journal Színes Micky és Popey

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Olesó lakásra nincs gondja,

ha megszáll a

METROPOLE-ban
PESTEN, VII. Rákóczi-ut 58.

Kényelmes, meleg-folyóvízes
TELFONOS SZOBÁK P. 5-től.

★

Remek konyhával, válogatott fajborokkal,
hangulatos cigányzenével várja kedves
vendégeit a volt miskolci D O C O G O.

Gafencu külügyminiszter májusban Ankarába utazik

Istanbulból jelentik: Törökország külügyminisztere bucuresti-i tartózkodása alatt Gafencu külügyminisztert meghívta, hogy látogasson le Ankarába. Ugy tudják, hogy Gafencu elfogadta a meghívást és májusban Ankarába érkezik.

Hazautazott Londonból Lebrun köztársasági elnök és felesége

London. (Rador.) Lebrun francia köztársasági elnök és felesége 9.45 perckor hagyták el a Buckingham-palotát és a Victoria-pályaudvarra hajtattak az angol uralkodó pár, ezenkívül Erzsébet és Margit hercegnők kíséretében.

Rémhírtérjesztés miatt öt embert letartóztattak Szatmáron

A hadbíróóság ítélkezik a letartóztatottak felett

A szatmári rendőrség állambiztonsági osztálya több szatmári lakos ellen eljárást indított rémhírtérjesztés miatt. Dr. Cighi Ioan sziguranca-főnök folyatta le ebben az ügyben a nyomozást, amelynek befejeztével elrendelte Zahari Sándor, Suhai Dávid, Kádas István, Fleckenstein Erzsébet szatmári lakosok őrizetbevételét. Rajtuk kívül eljárás indult Puskás Ferenc felsőbányai nyugdíjas ellen, akit szintén őrizetbe vettek és bekísértek a szatmári rendőrségre.

Az őrizetbevevő egyénekét kihallgatásuk után átszállították a kolozsvári hadbíróósághoz.

Figyelem háziasszonyok!

A húsvéti ünnepek a kűszöbön állanak. Ne felejtse el, szerezzék be idejében a hírneves „SCHMOLL“-parkettpasztát! Ez éppen olyan elsőrangú minőségű, mint a „SCHMOLL“-cipőkrém. Ez a parkettpasztta tulajdonképpen a legolcsóbb, mert a legdrágább viaszanyag van benne és mert egész vékonyan felkenve is szép és tartós fényt ad.

A parketten egy vékony, erősen fénylő viaszréteget képez, amely nagyon ellenállóképes és nem ragad a cipőtalpra.

A „SCHMOLL“-parkettpasztával, festett-padlót, bútort, ajtót, ablakrámát, stb.-t is lehet takarítani. Ezeket ugyanis semmiesetre sem szabad luggal, vagy szódával mosni, mert elvesztik természetes fényüket, a festék lepattogzik róluk így az ajtók, ablakok csunvák és piszkosak lesznek.

A „SCHMOLL“-parkettpasztta éppugy konzerválja a faanyagot és bútorok természetes fényét, mintahogy a „SCHMOLL“-cipőkrém konzerválja a bőrt. Ha bútorait négyszer egy évben, a nagy ünnepek előtti takarítások alkalmával, „SCHMOLL“-parkettpasztával kezeli, a fényezés éveig eltart és így megtakarítja az uirafényezés költségeit, amely 100-szor drágább, mint a bútorok és faalkatrészek kezeléséhez felhasznált „SCHMOLL“-parkettpasztta.

Próbálja ki tehát a „SCHMOLL“-parkettpasztát és éppugy meg lesz ezzel is elégedve, mint a „SCHMOLL“-cipőkrémmel.

„SCHMOLLPASZTA“ R. T.

București—Brașov.

Elfoglalta hivatalát Stinghe Dumitru ezredes, Aradmegye új prefektusa

A tegnapi nap folyamán már beszámoltunk arról, hogy Dobriceanu Mihail prefektust, aki az aradi 93-ik gyalogezred parancsnoka is, felettes hatóságai más szolgálattételre osztották be. Ugyanakkor rendelkezés történt, hogy az aradmegyei prefektúra vezetését Stinghe Dumitru vezérkari ezredes vegye át, akit szebeni állomáshelyéről rendeltek ki az aradmegyei közigazgatás élére.

Stinghe Dumitru ezredes pénteken reggel vette át hivatalosan Aradvármegye vezetését és új munkakörében először a vármegyeház tisztviselőikara üdvözölte az új prefektust, akit Aradon is jól ismernek és általánosan becsülnék. Stinghe Dumitru ezredes évekkor ezelőtt az aradi 1-es tüzérezred parancsnoka volt és ebben a minőségben nemcsak felettesei, bajtársai, hanem a polgári társadalom szeretetét és megbecsülését vívta ki.

Az Aradi Közlöny munkatársa a pénteki nap folyamán kihallgatásra jelentkezett a vármegye új vezetőjénél és ezalkalommal katonás rövidségű, rokonszenves nyilatkozatot adott:

— A vármegye vezetését, — mondotta az új prefektus, — pénteken reggel vettem át és új munkakörömben is híven, közmegelégedésre igyekszem teljesíteni a köteleességem. A prefektúra munkamenete a megszokott mederben tovább folyik.

Aradváros és megve lakossága meglegeződéssel fogadta Stinghe Dumitru ezredes kinevezését, amely a vármegye közigazgatásának élére helyezte, mert az új prefektus személye, közismert igazságszeretete a biztosíték arra, hogy a vármegye vezetését közmegelégéssel látja el.

Remény van a kisebbségi egyházak lelkes- és iskolasegélyének növelésére

Kolozsvárról telefonálja az Aradi Közlöny tudósítója: Dr. Vargha Béla unitárius püspök, aki Mikó Lőrinc püspöki titkár kíséretében Bucurestiben tartózkodott, most tért vissza Kolozsvárra és utjáról nyilatkozott az Aradi Közlöny munkatársának. Elmondotta a püspök, aki az iskola- és lelkessegélyek ügyében tárgyalt a kormány illetékes tényezőivel, hogy először Zigre Nicolae dr. vallásügyi minisztert kereste fel, aki előtt feltárta a lelkeszek nehéz helyzetét és kérte, tegye lehetővé, hogy az állami költségvetésbe megfelelő összeget vegyenek fel a lelkeszek államsegélyére. Szóváltotta az egyházfő az iskolák államsegélyének ügyét is és ebben a vonatkozásban előterjesztést tett arra, hogy a vallásügyi miniszter kéri fel a pénzügyminiszteriumot a kedvező elintézésre.

Ezután dr. Dragomir Silviu kisebbségi minisztert látogatta meg dr. Vargha Béla püspök, akivel egyórás tanácskozást folytatott. Az unitárius püspök arra kérte a kisebbségi minisztert, hogy támogassa az államsegélyre és az iskola-

ügyekre vonatkozó kéréseket és dr. Dragomir Silviu ígéretet tett a kedvező elintézését illetően.

Püspöki intézkedés az egyházközségi választások és az aradi elemi iskolai tankerületi értekezlet elhalasztásáról

Dr. Pacha Agoston megyéspüspök március 23-án kelt átiratában, amelyet az egyházmegye valamennyi plébániahivatalának, egyházközségének megküldött, elhalasztotta az egyházközségi választások megtartását. Az átirat teljes szövege a következő:

„A 755/1939. szám alatt elrendelt egyháztanácsi választásokat, tekintettel az adott viszonyokra, ezennel elhalaszom és ennek megfelelően az egyháztanácsok, választmányok és gondnokságok érvényben lévő megbízatását meghosszabbítom.“

Elmondotta Vargha Béla dr. püspök, hogy minden remény megvan a kérések méltányos teljesítésére és hogy véleménye szerint a kormány nemcsak az unitárius egyház előterjesztéseit méltányolja, de előrefáthatólag felel meg a többi egyházak államsegélyének költségvetési tételét is.

Itt írjuk meg, hogy a felsőbb rendelkezésre bezárt marosmegyei Nyomtatás közszolgálati unitárius elemiiskola ügyében küldöttség járt dr. Dragomir Silviunál és a miniszter kijelentette: semmi akadályja nincs annak, hogy az összes szükséges alakítások teljesítése után az egyház megnyithassa az iskolát. Ígéretet tett a miniszter arra vonatkozólag is, hogy a tanév még hátralévő részében az unitárius iskola tanítónője magyar nyelvet taníthasson a község állami iskolájában.

Merényletsorozatok Angliában

Londonból jelentik: Tegnap ismét két robbanás történt Birminghamban és pedig az egyik robbanás a lőszergyárban, ahol egy munkás meghalt, többen pedig megsebesültek, a másik robbanás a város központjában két házat gyújtott fel és itt két nő sebesült meg. A rendőrség eddig öt letartóztatást fogantatott.

Ezt követően az elmúlt éjszaka, éjjel fél 12 órai kezdettel husz, nagyerejű robbanás történt az angol főváros központjával szomszédos Woolwich Comonban, Londontól délkeleti irányban.

A temesvári püspöki hivatal 766/1939. szám alatt átküldött még egy átiratot az aradi római katolikus magyar tankerület valamennyi Erdeműs Népiskolai Igazgatóságának és a plébánia hivatalnak, amelynek a teljes szövegét alább közöljük:

Értesítem, hogy a 618/1939. iskola szám alatt folyó év március hó 28—29. napjaira a simándi római katolikus elemi népiskola magyar tagozatába összehívott tankerületi értekezletet későbbi időpontra elhalasztom.

Mindkét átiratot dr. Pacha Agoston megyéspüspök írta alá.

HIREK

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre... 420 „ || Egy hónapra 70 „

Apróságok Mr. Coxról

Két pohár bor között, amit Mr. Cox, az Evening Standard utazó riportere a szerkesztőségünkben felhajtott, azt kérdeztük tőle, hogy tulajdonképpen hová való?

A vékonydögű angol, aki az angolok legjobb tulajdonságát, a hidegvért ugyancsak örökölte, széles mosolyra húzta száját.

— New Zealand! — válaszolta és élvezte, hogy milyen meglepetést kelti válasza a hallgatóságban.

Új Zealand! Még csak nem is londoni. Mint apró gyermek került el otthonról, San Franciskóba! Innen jutott el a ködös Albionba és az események tengerén keresztül Aradra. Közben természetesen százszázalékos angollá vált, mintahogyan fent is jeleztük már, bár nem visel esernyőt, mint Chamberlain, de erre viszont sietett kielleníteni, hogy ez nem kizárólag angol sajátosság. Az esernyő csupán a jó öreg Chamberlain „kedvence”. Mr. Cox egyébként igen reális gondolkozású és egy ócska esernyőnél többre becsül egy modern gázálcot. Azonkívül, hogy angol — egy kicsit „skót” is... Nem haragszik meg a kollega, ha eláruljuk, hogy csak három percre kérte London, a szerkesztőségét telefonon. A három percért kilizetett 500 lejt és ezalatt az idő alatt mindössze annyit mondott, hogy az Evening Standard éjszakai szerkesztője, hívja őt vissza az Aradi Közlöny-nél. Ha már fizetni kell a telefonszámát, legalább fizesse otthon a redakció... Mr. Cox „skótságának” másik bizonyítéka a szemüvege. A csontkeretes szemüveg husz darabra esett szét sponzorológiai utia alkalmával. A husz darab összeállítás, hogy a szemüveg használható legyen, körülbelül fél órai időt vesz igénybe. Inkább elveszt egy félórát, minthogy kicserélje megszokott üvegét... Lehet, hogy gyermekeinek gyűjt, mert két csecsemőt hagyta otthon; egy tizennyolc hónapos és egy nyolcnapos gyermekét... Az európai helyzet kétségkívül rendkívül érdekli az izg-vérig újságíró, de az első kérdése mikor azután London telefonon visszahívta, mégis csak az volt, hogy mit csinálnak a babák... (bér—)

— ZÜRICHI TÖZSDEZÁRLAT: Páris 11.75 és fél, London 20.78 és fél, Newyork 443 és három-negyed, Brüsszel 74.65, Milánó 23.30, Amszterdam 235.50, Berlin 177.62, Szófia 540, Varsó 83.50.

— Drákót szigorral törlik le Bucurestiben az úrsorát és üzemkedést. Bucurestiből jelentik: A bucuresti-i polgármesteri hivatal rendkívül érélyes intézkedéseket fogantatott azok ellen, akik élelmiszereket rejtgetnek és az üzérkedési törvény 8., 9 és 10-ik szakasza értelmében 3-9 hónapig terjedő fogsázzal és 30.000 leig terjedő pénzbüntetéssel sújtja azokat a kereskedőket, akik bármilyen élelmiszert rejtgetnek el.

— KOLOZSVÁRON JELENTKEZNIÖK KELL AZ IDEGEN ÁLLAMPOLGÁROKNAK. Kolozsvári jelentések szerint az ottani rendőség felhívta Kolozsvár város területén tartózkodó külföldi állampolgárokat, hogy 48 óra alatt jelentkezzenek a rendőség állambiztonsági ügyosztályánál és mutassák be igazoló irataikat és tartózkodási engedélyüket. Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Filimon Alexandrut, az állambiztonsági hivatal főnökét, aki kijelentette, hogy Aradra ilyen rendelkezés nem érkezett. Abban az esetben, ha Aradra is jön ilyenféle intézkedés, a sajtó után értesíti az érdekelteket.

— Burgosba érkezett Petain tábornagy. Petain tábornagy Franciaország burgosi nagykövete tegnap Burgosba érkezett és azonnal megkezdte tanácskozásait Jordana nemzeti spanyol külügyminiszterrel.

— Áthelyezések a bírój karban. A mai napon nagyobb arányú bírój áthelyezésekről adnak hírt a bucurestij lapok. Az áthelyezések során távozik Aradról Serban Ioan Basarab járásbíró, aki Brassóban foglalja el új állomáshelyét és az aradmegyei Radnáról Gheorghe Gavrilju járásbíró, akit a romanatij törvényszékhez ügyésznek neveztek ki.

— A vonatok közvetlenül közlekednek Budapest és Lemberg között. Budapestről jelentik: A magyar vasutak igazgatósága jelenti, hogy március 22-től kezdődően megindult a személyvonat közlekedés Munkács és a lengyel-magyar határon fekvő Lavice között, úgyhogy a vonatok Budapest és Lemberg között közvetlenül közlekednek.

— ELLENÖRZIK A MAXIMÁLIS ÁRAKAT. A város a mai napon felhívást intézett a közönséghez, amelyben részletesen közli a város vezetőse által maximált árakat és egyben ismételtten figyelmezteti úgy a közönséget, mint a kereskedőket hogy a maximális árakat a legszigorubbán be kell tartani és azokat a legerélyesebben ellenőrzik. A felhívást Vlad Alexandru tábornok polgármester és Lazar Vasile városi vezértitkár írták alá és nyomtatékosan felhívják a közönség figyelmét, hogy amennyiben árdrágítási kísérletről vennének tudomást, nyomban jelentsek fel a visszaélőket vagy a rendőrségnek vagy a város illetékes ügyosztályánál.

— Jegycsalókat tartóztattak le Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Az állambiztonsági hivatal átadta az ügyészségnek Traian Todorescu és Vilhelm Schechter bucuresti-i lakosokat, akiket vasuti jegy hamisításért és hamis jegyek forgalombahozatalaért állítanak törvény elé. Teodorescut ugyanis az északi pályaudvaron letartóztatták, amint éppen egy jegytömbből vasuti jegyet adott el. Todorescu hivatkozott arra, hogy a jegyeket Schechter Vilhelmtől vette a Graboveni-kávéházban, de Schechter, akit előállítottak, tagadta Teodorescu állításait. Míután Schechter ellen már korábban vasuti jegyek hamisítása miatt eljárás indult meg, a két jegycsalót az ügyészségnek adták át, amely a vizsgálatot megindította.

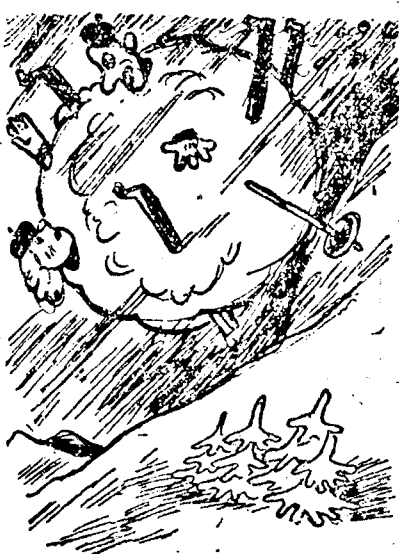
— A magyar zsidótörvény-javaslat tárgyalása. Bucurestiből jelentik: A zsidótörvény tegnapi parlamenti tárgyalása során Ruppert, Vázsonyi és a szociáldemokráta párt több képviselő tagja szólaltak fel, élesen bírálva a törvényjavaslatot. A felszólalásokra az igazságügyminiszter válaszolt. A képviselőház hétfői ülésén harmadikban fogják tárgyalni a javaslatot, majd nyomban átküldik a felsőházba, ahol a bizottság megkezdte a javaslat tárgyalását. A zsidótörvény-javaslat április tizenkettődikén kerül a magyar felsőház plénuma elé. A képviselőház ezután az általános érdeklődéssel várt magyar földreformjavaslatot tűzte ki tárgyalásra.

— Szigorú ebzárlat Aradon. A városi állatorvosi hivatal három hónapos szigorú ebzárlatot léptetett életbe. Az ebzárlatot plakátok tudatják a közönséggel és egyben figyelmeztetnek mindenkit, hogy kutyák kizárólag pórázon vezethetők az utcán és a kóborkutyákat, valamint minden szahadoneresztett ebet a sintérek nyomban kivégeznek. A pórázon vezetett kutyákat is szájkosárral kell ellátni. Az ebzárlat március 21-től június 21-ig tart.

— Bírái előtt mellbelőtte magát a csalásért elítelt kereskedő. Budapestről jelentik: Tizenegyrendbeli csalás büntetése miatt került a vádlottak padjára Dobos Jenő budapesti kereskedő, akit a törvényszék nyolc havi börtönrre ítelt. Az ítéletábla egy év és nyolc hónapra emelte fel büntetését. A súlyos ítélet kihirdetésénél a vádlott revolvert vett elő és a bírák személtájára mellbelőtte magát. Életveszélyes sérüléseivel kórházba szállították.

— Az aradi katolikus lelkigyakorlatok sorrendje. Az aradi római katolikus plébániahivatal, mint már megírtuk, ötnapos lelkigyakorlatot tart dr. Buzás Gerő marosúvári plébános vezetésével. Az első lelkigyakorlat részletes sorrendje a következő: Március hó 29-én, szerdán este negyed 8 órakor: „Az élet értelme”, bevezető szentbeszéd Március 30-án, csütörtökön reggel 7 órakor: „Van-e Isten?” Március 31-én, pénteken reggel 7 órakor: „Van-e örök élet?”, este negyed 8 órakor: „Ami az Istenőt elvezet”. Április 1-én, szombaton reggel 7 órakor: „Ami az Istenhez visszavezet”. Este negyed 8 órakor: Gyónás. Április 2-án, vasárnap reggel 7 órakor: Oltárszentség. Befejező szentbeszéd. A lelkigyakorlatok befejező szertartásán résztvesz dr. Pacha Ágoston megvesszőpök, aki a szentáldozást kiosztja s utána megtartja a virágvasárnap pászterelést, körmenettel az ünnepi napszűmését. Az izzó igazságok kavarnak majd a szentbeszédök ve ítésében.

Udvarias

— Bocsánat, kisasszony, nincs kifogása ellene, ha elkísérem?

— HUSVÉTI SZÜNÉT AZ ISKOLÁKBAN. Bucurestiből jelentik: Az iskolák husvétli szűnédeje a törvény értelmében április 2-án, virágvasárnapján kezdődik.

— Egy orvos részeg állapotban lölte a brassói zsidó hitközség portását. Brassóból jelentik: Tegnap reggel 7 órakor egy ióltözött férfi jelent meg a brassói zsidó hi község házában és sétálni kezdett a folyosón. Lucaci Mihai portás felesége megkérdezte a férfit, hogy kít keres, mire ez döfnötötte az asszonyt. Az asszony segítségkiáltására kiszaladt a lakásból a férfi és mert Lucaci Mihai portás felesége megkérdezte a férfit, akit a rendőrségre akart vinni. A ióltözött férfi ekkor revolvert rántott és hasbalölte Lucaciot, aki életveszélyes sérülést szenvedve, összesett. A lövöldözésre rendőr került elő, aki lefogta az ittas férfit és előállította a rendőrségen. Itt kiderült, hogy dr. Hlajmar Karstnak hívják, német állampolgár és jelenleg Bucurestiben a Hotel Unionban lakik. Kihallgatásakor azt vallotta, hogy csak átutazóban volt Brassóban, egész éjjel ivott és részeg állapotban kereste fel a zsidó hitközség házat, ahol egy Petrescu nevű barátját akarta felkeresni. Arra a kérdésre, hogy miért verte meg Lucacinet és miért lövöldözött, azt válaszolta, hogy főlhábortotta az asszony kérdezősködése, majd férjének a közbelépése. A lövöldöző orvost letartóztatták.

— Házasság. Adám László és Brenner Edith vasárnap, március 26-ikán délelött 12 órakor tartják esküvőjüket a Regele Ferdinand-ut 19. szám alatti lakásukon.

— A Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyző Egyesülete (Bul. Regele Ferdinand Nr. 37.) értesíti az állandóválasztmányi tagjait, hogy a f. hó 25-ére összehívott rendkívüli választmányi ülés a közbejött akadályok miatt elmarad.

— Büntügyi bonyodalmak származtak egy találkából. Temesvárról jelentik: Az elmúlt év nyarán különös rablótámadás ádozata lett Apadeanu Stefan resicai tisztviselő. Apadeanu megismerkedett egy fiatal, feltűnően szép leánnyal, aki végül is találkát adott neki az UDR sporttelep közelében. Az elhagyott helyen pontosan megjelent a szerelmespár, de alig voltak néhány percig együtt, amidön megjelent egy jól megtermett férfi, aki késsel kényszerítette Apadeanut értéktárgyainak átadására. A rablótámadást észrevette egy éppen arra járó rendőr, aki rövid hajsza után elfogta a rablót. Míután a vizsgálat folyamán az a gyanu merült fel, hogy a rablótámadást előre megbeszélte a leánnyal, mindkettőjük ellen megindították a büntügyi eljárást. A törvényszéki tárgyalás folyamán beigazolódt, hogy a leány nem bűnrészes, éppen ezért csak Bogoeou Achim resicai munkást, a támadót ítélték el egy évi fogházbüntetésre. Felebbezés folytán a tábla most tárgyalta le az ügyet és a nyomorával védekező munkás büntetését egy havi fogházza mérsékelték, egyben a leány felmentő ítéletét jogerőre emelték.

— Halálozás. Fehérvári Mihály aradi hentesmester hosszas szenvedés után 66 éves korában f. hó 23-án este elhunyt. Temetése f. hó 25-én délután 5 órakor a fele-sótemető halottasházából lesz.

— Tíz évi fegyház férgyilkosságért. Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék büntetőbíróháza csütörtökön tárgyalta Hönig Sándorné bűnyűt, aki három revolverlövéssel megölte alvó férjét, Hönig Sándor jómódu budapesti textilkereskedő volt. A gyilkosság háttérében szerencsétlen házasságot húzódik meg. A törvény szerk Hönignét házastárson elkövetett szándékos emberölés büntette miatt 10 évi fegyházra ítélte. Az ítéletet úgy a vád, mint a védelem megfellebbezte.

— Feltékenységből gyilkolt — tizenöt évre ítették. Kolozsvárról jelentik: Most került a kolozsvári büntetőtábla elé a véres bűnyű, amely az elmúlt év őszén Tordán történt. Brandeis Antal tordai borbély feltékenységből zsebkésével agyonszurta Gerendy Ferenc cementgyári munkást, aki kéthetes halálusa után meghalt. A gyilkosságot azért követte el, mert azzal gyanúsította meg, hogy felesége lakásukon tiokban találkozott Gerendyvel. A feltékeny férfi ekkor azzal fenyegette meg családját, hogy Gerendyvel együtt kiirtja, végül azonban csak a meggyanúsított férfit gyilkolta meg. A büntetőtábla az előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosság büntettét a tárgyalás során beigazolnak látta és ezért 15 évi fegyházra ítélte Brandeis Antalt és az áldozat családja részére 100 ezer lei kártérítés megfizetésére kötelezte. Az elítelt a Semmitószékhez fellebbezett.

— Kiállítás-vonat. A párisi Saint Lazare állomásról franciaországai körutra indult egy különleges szerelvény, amelynek Északafrikai kiállítás-vonat” nevet adták. Ezt a mozgó kiállítás! „épületet” körbeviszik Franciaországban, hogy megismertessék a franciákkal a francia gyarmatok kincseit, érdekes népi szokásait. A pályaudvar lesz a kiállítási terület és belépőjegyekkel lehet megtekinteni a kiállítás-vonatot.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:
WEISZ gyógyszerár, Piata Avram Iancu 13.
(Tel.: 25—20.)
IANKA gyógyszerár, Bulev. Reg. Ferdinand 25.
(Tel.: 11—00.)
Dr. DICK gyógyszerár, Str. Mărășesti 1.
(Tel.: 17—68.)

SPORT KÖZLÖNY

A csehek játszhatnak a KK-ért ha — akarnak

A német birodalmi sportvezérhelyettes szerint még az olimpiai versenyeken is résztvehetnek a cseh sportolók saját nemzeti színeik és nemzetiségük feltüntetésével

Cseh-Szlovákia megszülnése folytán — mint ismeretes, — megszűntek a különböző cseh-szlovák sportszövetségek is, helyesebben bizonytalan időre felfüggesztették működésüket. Ennek a rendelkezésnek alapján természetesen a KK. küzdelmekben résztvevő államok máris foglalkoztak azzal, hogy Cseh-Szlovákia helyett melyik országot vegyék fel a nagyszabású tornarésztvevők közé. Többféle kombináció került megtárgyalás alá, de végleges határozatot nem sikerült hozni és ezért a legközelebbi KK. nagygyűlésre várt volna a feladat, hogy megoldja ezt a kérdést.

Erre azonban nem valószínű, hogy szükség lesz, mert a legutóbbi német-magyar tornászviadalon felhivatalosan máris szó esett a kérdés megoldásáról és ennek során gróf Schoulenburg, von Tschammer und Osten birodalmi sportvezér heiyetese rendkívül érdekes nyilatkozatban sejteti meg-

oldottnak a kérdést. A sportvezér nagybíróereji nyilatkozata a következőképpen hangzik:

— Hivatalos állásfoglalás a birodalmi sportvezetőség részéről még nem történt ugyan, de véleményem szerint ezidőszent az a helyzet a KK. kérdésében és egyben a volt cseh sportszövetségek ügyében, hogy Csehország teljes kulturális függetlenségét kap és ebbe beletartozik majd a sport is. Megtarthatja majd sportszervezeteit és a cseh sportolók esetleg az olimpián is saját nemzeti nevük és zászlójuk alatt versenyezhetnek. Hyenformán a Középeurópa-Kupaért is játszhatnak ha — akarnak.

Ez a nyilatkozat tehát új színben tünteti fel a csehek részvételét a KK. küzdelmeit illetőleg, de más súlyos problémáját is megoldhatja majd a csehek önálló sportműködésének.

AMEFA (AMTE)—Prahova mérkőzés a Román Kupa következő fordulóján

București. Kisorsolták a Román Kupa következő fordulóját, amelyen az AMEFA (AMTE) a Prahova együttesével kerül szembe. Ez a forduló tudvalevően április 23-án kerül lebonyolításra és a sorsolás a következő ellenfeleket állítja szembe egymással:

AMEFA (AMTE)—Prahova Aradon.
Sp. Studentesc—CAMT (TMTE) Bucureștiben.
Venus—Carpați Bucureștiben.
Rapid—Unirea Tricolor—Monitorul Oficial győztese Bucureștiben.

A kupabizottság rendelkezése értelmében a döntetlenül végződött Unirea Tricolor—Monitorul Oficial mérkőzést március 31-én bonyolítják le.

Elmaradnak a vasárnapi divíziós mérkőzések

București. A Biroul Federal tegnap megtartott ülésén olyértelmű döntést hozott, amely szerint a vasárnapra sorsolt divíziós mérkőzéseket elhalasztja. Hyenformán elmarad az aradi rangadó is, amelyen a Gloria és az AMEFA (AMTE) mérte volna össze erejét, valamint a többi ligameccsek is úgy az A), mint a B) divízióban. Az illetékes szövetségi fórum határozata értelmében a március 26-iki fordulót április 2-án bonyolítják le olyanformán, hogy az egyes fordulókat egy-egy heti halasztást szenvednek és az A) ligában ilyenformán június 18-án ér véget a bajnoki idény.

Ilyen a Gloria és az AMEFA (AMTE) mérte volna össze erejét, valamint a többi ligameccsek is úgy az A), mint a B) divízióban. Az illetékes szövetségi fórum határozata értelmében a március 26-iki fordulót április 2-án bonyolítják le olyanformán, hogy az egyes fordulókat egy-egy heti halasztást szenvednek és az A) ligában ilyenformán június 18-án ér véget a bajnoki idény.

Itt írjuk meg, hogy az alkerületi sportszövetség felhívja az egyesületek figyelmét, hogy a vasárnapi kisorsolt ifjúsági bajnoki mérkőzéseket rendezzék meg, az első osztályú mérkőzések közül pedig csak azok kerülnek lebonyolításra, ahol az érdekeltektől egyesületeknek háromnál kevesebb játékosuk van távol.

O Április 2-án Zürichben Magyarország és Svájc válogatott csapatai mérkőznek az Európa-kupaért. Dietz Károly dr., a magyar szövetségi kapitány hétfőn állítja össze csapatát a Hungária—Ferencváros rangadó mérkőzésen mutatott formák alapján. A védelem a sérült Korányit fogja nélkülözni, akit alighanem Olajkár helyettesít majd, a fedezet sor változatlanul Lázár — Sárosi III. — Balogh összetételben marad, míg a csatársorban Szántó, Zsengeller és Gyetvai helye biztos. de a középcsatár és a balösszekötő posztja még „kiadó”.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Számos ipari szakmában megszüntették a személyzeti adókedvezményt

Nagyfontosságú miniszteri rendelet érkezett az aradi pénzügyigazgatósághoz

A személyzeti adó alkalmazására vonatkozóan rendkívül nagyfontosságú intézkedéseket tartalmazó miniszteri rendelet érkezett tegnap reggel az aradi pénzügyigazgatóságra, amely azonnali hatállyal életbe is lépett. A rendelet — amelyt az Aradi Közlönynek áll módjában elsőnek közölni, — rengeteg ipari és egyéb szakmai foglalkozási ágban megszünteti az adózatlan létminimumot, mindazon képzett kézimunkásoknak, akik eddig azt élvezték.

A minisztérium két kimutatást készített, a melyben taxatív fel vannak sorolva azok az ipari és más szakmai foglalkozási ágak, amelyek től az eddigi kedvezményeket megvonták és akiknek a kedvezményeket továbbra is megadják.

Elvesztették kedvezményüket

a következő ipari és szakmai foglalkozási ágak: a borbélyok, a szűcsök, a kézimunka üzletek alkalmazottai, a pékek, a kazánmunkások, a sapka készítő, órák, kerámikusok, pincérek, csizmadíák, női fodrászok, cukrászok, szűrszabók, pincérek, ácsok, villanyszerelők, fényképészek, kerétszek, vésnők, ápolók, laboránsok, könyvkészítők, divatszalonok alkalmazottai, molnárok,

cipészek, cím- és díszletfestők, portások, vascsztergályosok, soffőrök, esztalosok, kárposok, villamos kalauzok, nyomdászok, bádgosok, kereskedelmi alkalmazottak és kőművesek.

Ezeknek az ipari és egyéb szakmai foglalkozási egyéneknek a személyzeti adó bejelentésénél csupán az ötvérszázalékos betegsegélyző illetéket lehet levonni a többi jövedelem után pedig a teljes személyzeti adót kell befizetni.

Továbbra is élvezik a kedvezményt

a személyzeti adó fizetésénél a következő szakmai és egyéb foglalkozási ágak: A fűtők, algépészek, mjtífaharek, mindenféle gazdasági alkalmazott, aszfaltozó munkások, vaskereskedő cégeknek alkalmazott munkások és tanoncok, nyilvános fürdők alkalmazottai, betonozók, kaptafakészítők, vasalónők, téglagyári munkások, szekeresek, dobozvári munkások, kéményseprők, szügyvartók, kutfurómunkások, kovácsok, kötélverők, hordárok, lakatosok, uccaseprők, nyitólók, nikkelezők, parkettező munkások, uccakövezők, kovácsok, felsőrészkesztők, kerékgyártók, drótosok, kályhások, mosónők, zsinolye-

zők, kocsisok, minden ipari és szakmai foglalkozási tanoncok.

Ezek részére továbbra is jár a régi kedvezményt, tehát fizetésükhöz levonandó az egyhavi létminimum: 1000 lei és az összeg, amik huz napon felül keresnek és a betegsegélyző járulékat ötven százalékra. Ezek csak a fennmaradó jövedelem után fizetik a személyzeti adót.

A pénzügyigazgatóság személyzeti osztályának vezetője felhívja azokat az ipari és egyéb szakmai foglalkozási egyéneket, akik a miniszteri rendelet értelmében a kedvezményeket továbbra is élvezik, a személyzeti adó fizetésénél kötelesek a jövőben is az egész bruttó jövedelmüket feltüntetni a személyzeti adó kimutatásban, miután a munkakamaraik illetékeket továbbra is a bruttó jövedelem után kell fizetni.

Amint már fentebb említettük, a pénzügyminisztériumnak ez a rendelete azonnali hatállyal életbe lépett, a márciusi személyzeti adó kimutatásokat ennek megfelelően kell összeállítani és benyújtani.

Az angol font árfolyama feltűnően ellanyhult

London. Figyelmet kelt a pénzpiacokon az angol valuta árfolyamának gyengülése. Az elmúlt évben a szeptemberi válságkor az angol font árfolyama feltűnően lanyhult, amit az a tőkekiáramlás magyarázott, amely Amerika felé indult meg. Csehország bekebelése a német birodalomba nagy nyugtalanságot váltott ki a Cityben s ennek a nyugtalanságnak az eredménye jelentkezett a devizapiacra is, ahol igen megélték a kereslet a dollár iránt. Ugyanakkor az aranypiac forgalma is emelkedett és az arany ára szilárdult. A valutakiégyenlítő alap, hogy a font árfolyamának nagyobb mértékű lanyhaságát megakadályozza, kénytelen volt dolláreladásokkal kielégíteni a megnövekedett keresletet. Az újabb események nyomán a tőke és aranyvándorlás Amerika felé fokozódik. Érdekes, hogy a legújabb kimutatás szerint az Egyesült Államok aranykészlete 14 milliárd dollár. Egy év alatt az aranykészlet több mint 2 milliárd dollárral emelkedett. — Az amerikai aranykészlet emelkedése állandóan tart. A washingtoni kincstári hivatal hetenként átlag 40 millió dollár értékű külföldi aranyat vásárol. Kiszámították, hogy ha az aranyvásárlásának az üteme folytatódik és állandósul, 1946-ban a világ minden aranya az Egyesült Államokban gyűlik össze.

Lényegtelen áremelkedések voltak a hetipiacon

Az utóbbi napok eseményeinek hatása alatt Aradon a közönség megröhamozta az élelmiszerüzleteket és megkezdődött az élelmiszercikkek felvásárlása. A közönség érdeklődése az élelmiszercikkek iránt péntek reggelre már lényegesen csökkent. A nagy kereslet ellenére az árak nem emelkedtek. Főleg cukor, rizs, griz, liszt és keksz-készleteket vásárolt a közönség. A felsoroltakon kívül nagyon sok konzervet vásároltak.

A liszt árában sem történt emelkedés, a nullás liszt kiskereskedelmi ára 9 lei, míg a főző liszté 8 lei volt. A hullatás is zavartalanul bizonyult.

A pénteki aradi hetipiacon bár a szokottnál kisebb volt a felhozatal, mégis minden terményből volt elegendő készlet. Itt néhány cikkben történt egészen lényegtelen áremelkedés. A burgonya drágult meg és a tojás, viszont a vaj olcsóbb lett. A baromfiacra a szokott felhozatal mellett az árak nem is változtak. A pénteki hetipiac részletes árelentése a következő:

Zöldsgépiac: Burgonya 4—5. század liba 10—11, hagyma 5—7. torna 3—5, kence 7—8, répa 2. paszternák 2. petrezselyem két köteg 1 leu. hónapos retek kötege 2. paraj kg. 1. fokhagyma 8—9 savanyú káposzta kg. 7—9, levesbe való zöldség 2—3 lei.

Tej- és tejtermékek: Tehénturó 14—15. iszturó 22—30. tej literje 5—6. teifel 25—40, vaj 70—80, tojás darabja 1.90—2 lei.

Gyümölcsiac: Alma 10—16. gő 22, hámozott dió 76—80, narancs 20—50, citrom darabja 3—4 lei, szőlő 60—80.

Baromfiac: Tyuk párja 100—140, kővér liba 600—650, sovány liba 240—280, csirke 60—80, kővér kacsa 260—300, sovány kacsa 120—180 lei.

SCALA-MOZGO TELEFON: 23-10

„Andaluziai éjszakák”

IMPERIO ARGENTINA

spanyol ének- és táncelőadás. — Fack, tánc, szorelem, fogalmak — szanvedély. Fox-journai. Előadások: 5, 7.15, 9.15. 3 órákor mérsékelt árak.

Fényképes igazolványokért kell jelentkezniük az italmérési engedéllyel rendelkező fűszerkereskedőknek

A pénzügyigazgatóság szeszügyosztálya még be sem fejezte tulajdonképpen az italmérők engedélyének fényképpel való ellátását, egy újabban kelt miniszteri rendelet alapján máris szélesebbkörű intézkedések történtek.

A pénzügyminiszter rendelete alapján ugyan csak fényképpel kell ellátni azoknak a fűszerkereskedőknek az italmérési engedélyt is, akikre az előző rendelet nem vonatkozik. Az aradi pénzügyigazgatóság felhívja az összes érdekelt fűszerkereske-

dőket, hogy a hét bármelyik napján, a hivatalos órák alatt jelentkezzenek italmérési engedélyükkel, két aláírással ellátott fényképpel és személyazonosságukat igazoló okmányokkal együtt a számukra illetékes pénzügyi kerületnél, vagyis adóhivatalban.

A jelentkezés annál is fontosabb, mert a közeljövőben megkezdik az ellenőrző vizsgálatot és megsemmisítik mindazoknak az italmérési engedélyt, akik elmulasztották az engedélyek fényképpel és pecséttel való ellátását.

Az aradi pénzügyigazgatóság cáfolata

Az aradi pénzügyigazgatóság a következő közleményt hozta nyilvánosságra:

„Azokkal a hírekkel kapcsolatban, amelyek a városban forgalomba kerültek arról, mintha a pénzügyigazgatóságot elköltöztették volna más irányba, tisztelettel közöljük, hogy semmiféle ilyen rendelkezés nem érkezett és a költözködés sem történik meg, hanem mindössze arról van szó, hogy a forgalomból kivont fényképek egy részét becserélés végett Bucurestibe küldték. Ezekért a pénzekért új kibocsátású érmekeket kapott a pénzügyigazgatóság. Kérjük tehát a forgalomba lévő ilyen vonatkozású hírekről megállapítani, hogy azok alaptalanok.“

= Felüggesztették a 250 leiesek beváltását. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium közli, hogy a 250 leieseknek közvetlenül az állami pénzverde által történő beváltása újabb intézkedésekig felfüggesztett.

— A nemzetgazdasági miniszter rendeletével módosítja az export szervezésére vonatkozó törvényt. Megirtuk, hogy a kormány csak olyan exportőrök számára ad exportengedélyt, amelyek a Hivatalos Lapban kihirdetett exportőrök jegyzékében szerepelnek. Ugyanez a törvény az export megszervezése érdekében, egyes termékeink exportjára nézve exportőr egyesületek alakítását is szükségessé tette. Mivel az ilyen exportőr egyesületek alakítására vonatkozó határidő április 9-én lejárt, amely időig a legtöbb szakma az alapítással járó formalitásoknak eleget tenni nem tud, a nemzetgazdasági miniszteriumban rendeleti törvényt készült, amely július 9-ig fogja meghosszabbítani az alapítási határidőt. Ez időpontig a nemzetgazdasági miniszter még más intézkedéseket is akar tenni az exportunk megszervezése, illetőleg fokozása érdekében.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, MÁRCIUS 25.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok, 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés, 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó, 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek, 16.45: A munka s öröm szervezet órája. 19.15: Csevegés hanglemezekkel. 20: A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 21: Felolvasás. 21.15: A Carmen-énekkar hangversenyének közvetítése. 21.45: Üzenetek. 22: Hírek, 22.15: Tánclémez. 23: Hírek. 23.15: Vendéglő zene. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. Hanglemezek. 9.45: Hírek. 11—12.15: Egyházi ének és szentbeszéd a Szent István-városi bazilikából. A szentbeszédet Folba János prelátnak mondja. 12.20—13.15: Görög katolikus istentisztelet. A szentbeszédet dr. Krainyák Gábor mondja. 13.20: Pontos időjelzés. 13.30: Beszékart-zenekar. 15: Cigányzene. 16: Tarka gyermekdelután. 16.30: Zongoraszármok. 17: „Táltos sárkány“. Elbeszélés. 17.30: Hangle-

mez. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: A Ciszterci Rend pécsi „Nagy Lajos Gimnázium“ ének- és zenekara hangversenye. 19.05: „Afrikai fővárosok“. Felolvasás. 19.35: A rádió szalonzenekara. 20.40: „A vén bakancsos és fia a huszár“. Népszimű. 22.40: Hírek. 23: Jazz. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek.

UJ KÖNYVEK

— A boldogság éneke, Chardonne írta ezt a pompás könyvet, amely az Athenaeum Regénytár sorozatában jelent meg. A Boldogság éneke az a dal, az a költeménybe kíváncsi, egy életet át gyülő-kristályosodó, keserű és rezignált tapasztalat, amelynek birtokában a fiatal ember boldog lehetne, de amelyet csak az érettség az életbe beleírható ember tanulhat meg a maga kárán. Minden ember más és más, minden élet törvénye más és más, minden boldogság nyitja, kulcsa más és más s nem nyitja akárki életének zárlát. Arról szól a Boldogság éneke, hogy ha boldogok nem is lehetünk, élni mégis érdemes, mert megismerhetjük a boldogságot, ha megvalósítani nem is tudjuk talán soha. Chardonne: A boldogság éneke diszes vászonkötésben, méltón egészíti ki az Athenaeum Regénytár sorozatát (Pirandello: A kitalált élet. Hunyadi; Nemes fém. Undset: A hű feleség. Nemirovicsky: Zsákmány, stb. stb), a kötetek ára 119.— lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Kolozsvár. Kérje az Athenaeum-újdonságok jegyzékét.

Agyonlőtte kártyapartnerét

Temesvárról jelentik: Péntek reggel háromnegyed 9 órakor megdöbbentő gyilkosság történt a „Terminus“ kávéházban. Stingu Ioan 28 éves vermesi adóügynök kártyajáték közben egyetlen lövéssel leterítette Diaconescu Andrei 24 éves műgyetemi hallgatót.

A kávéházban, ahol a megdöbbentő gyilkosság történt, óriási riadalmat keltett a háttorzongató jelenet. Diaconescu, aki már csütörtök este óta egyfolytában kártyázott Stingu Ioannal és Zsiván volt jegyzővel, reggelre már minden pénzét elveszítette, sőt óráját is zálogba adta Stingu Ioannak. Diaconescu egyszerűen csak szó nélkül átnyult az asztalon és magához vette a tőle elnyert pénzt és órát, ami ellen Stingu evesen tiltakozott. A hangos szóváltásra felfigyeltek a vendégek, akik elszörnyedve látták, hogy Stingu revolvert rántott elő, s mielőtt bárki is megakadályozhatta volna, a műgyetemi hallgatóra sütötte.

A kávéház személyzete azonnal a rendőrségre és orvosért telefonált. A helyszíni vizsgálat során megállapították, hogy a revolvergolyó az áldozat tüdejét és máját érte és azonnali halált okozott. A gyilkost letartóztatták.

Színház - Művészet

A kolozsvári Thalia Magyar Színház vendégjátéka

Március 28-án, kedd este kezdi meg a kolozsvári Thalia Színház négy napra terjedő vendégvándorlását. Az idő rövidsége ellenére, a kiváló művészcsoport, melyben a kolozsvári színpadról ismert legjobb erők szerepelnek, az esti és délutáni előadások folyamán öt bemutatót ad. A színház műsorán szerepelnek mindazok az újdonságok, melyek az idei színiévadban a legnagyobb sikert érték el és amelyeknek mindegyike a mai színpadirodalom reprezentánsai közé tartozik.

Jacques Deval világhírű vígjátéka, a „Francia szobalány“, mely megnyitó előadasként szerepel, ma már ugyiszólván egyértelmű a robbanó színpadi sikerrel, de a többi darabok is: a legnépszerűbb magyar szerző, Hunyady Sándor gyönyörű darabja, a „Havas napváltás“, továbbá a „Válók“ (Mildred Harris mulatózó válóperes vígjátéka). László Aladár frenetikus sikert elért bohóza, a „Mindig a nők kezdik“ és Louis Verneuil izgalmas drámája, a „Duo“ egytől egyig a legszórakoztatóbb eseményeket jelentik a közönség számára, mely érthetőleg nagy várakozással tekint a nagyarányú vendégvándorlás elé.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapítottatott meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST NYER

Fényezőműhelyünk és furnirzetolóműhelyünk vezetésére elsőrendű, hosszabb gyakorlattal rendelkező, a fényezés, pácolás és nitroceluloze-lakk spriccolásban gyakorlati csoportvezetőket keresünk. Ajánlatokat eddigi működés, családi állapot és fizetési igények megjelölésével Székely és Réti butorgyárhoz Tg.-Mures, in. ézendők. 1309

Pénztárba fiatal leány felvétetik azonnal, román nyelvtudással. Hoffmann csemegeüzlet, Piața Avram Iancu. 1419

LAKÁS

Földszinten összkomfortos, öszobás lakás május 1-re kiadó. Str. Gheorghe Popa 3. 1422

Bul. Reg. Ferdinand és Bul. Carolhoz közel egy, vagy két butorozott szobát földszobával keresek. Címeket a kiadóba kérek. 1420

VÉTEL-ELADÁS

Jókarban levő takaréktűzhelyet 2 sütővel megvételre keresek. Címeket a kiadóba kérek

Jó állapotban levő öntöttvas-tűrdőkádát megvételre keresek. Cím a kiadóban.

Jövedelmező szerényebb üzem minden elfogadható árban és Uj Lexikon, komplett, 2000 leierért továbbá egy gitár és egy kitűnő hegedű, fényképező gép, partefon, lemezzel, olcsón eladók. Cím a kiadóhivatalban. 1397

Mercur-tagok! Férfi-, fiu- és zyerénekruhát legolcsóbban 6 havil részletre Muzsáfnál vegyünk. 1169

TISZTA, MOSOTT RONGYOT

megvételre keresünk. Cím a kiadóban.

Sötét dióhálók

és topolyahálók nagy választékban. Belső és keleti szőnyegek, modern, új konyhaberendezés, amerikai íróasztal, rollók szekrények, kasszák, recamie, kombinált szekrény stb.

olcsón, mélyen leszállított áron kaphatók. Veszünk sürgősen

megbízunk részére 6 és 12 személyes ezüst evőkészletet, porcellán- és üvegszervizet, antik ékszereket, szőnyeget és teljes lakásberendezést.

Zálogkölcsonőket közvetítünk a temesvári zálogházba, előleget nyújtunk, olcsón hosszabbítunk, zálogcéduláit megvesszük.

TEMPO bizományi-üzlet, Fischer Ell-palota.

Egy portabilis kórgép sürgősen eladó.

Hirdessen az „Aradi Közlöny“-ben